

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt stran
Din 500.—, 1/2 strani Din 250.—,
1/4 str. Din 125.—. Mali ogla-
si vsaka beseda Din 120.—

„Slovenska Straža“!

Ni neznana, toda pri mnogih pozabljena. Ni nova, marveč samo oživiljena. Pred svetovno vojno je delovala živahno in uspešno. Budila in jačila je narodno zavest, krepila in ojstrila narodni odpor zoper ponemčevanje in poitalijančevanje, pomagala obmejnemu slovenstvu duševno in gmotno. Vojna vihra je tudi njo odnesla, odnosno pretrgala njeno delovanje. Ko smo po svetovni vojni dobili lastno narodno državo, smo mnogoteri mislili, da sedaj narodno-obrambena dela in torej tudi takega društva ni več treba. In vendar so narodno-obrambna društva tudi sedaj potrebna. Potrebna je »Slovenska Straža« in zato se je obnovila in oživila. Preteklo sredo je bila tudi za Maribor ustanovljena njena podružnica, ki bo dajala pobudo za delovanje »Slovenske Straže« v mariborski oblasti.

Zakaj je treba oživiti »Slov. Stražo« in sploh obnoviti ter sestavno vršiti narodno-obrambno delo? Predvsem radi buditve in gojitve narodne zavesti ter radi očiščenja in oplemenitenja narodnosti. Narodnost je, kakor je poudarjal predsednik Prosvetne zveze gospod dr. Hohnjec na ustanovnem zboru mariborske podružnice »Slov. Straže«, velikega pomena za posameznega človeka in vse človeštvo. Nastanek in obstanek, vtoritev in obrazovanje raznih narodnosti je za človeštvo ne samo naravna potreba, marveč tudi pripomoček za njegovo izpopolnitev. Vsak narod predstavlja in poseblja posebno misel božjo, ki ima svoj pomen in svojo pravo. Kar se pa tiče poedinca, se vsak človek rodi v kakšnem narodu ter s človeško naravo tudi prejme podedovane vrednote svojega naroda. Še predno more človek izvršiti samostojen čin mišljenja in hotenja, je že opremljen z gotovimi nagnenji in razpoloženji, ki ga kakor nekake podedovane sposobnosti in pripravnosti vlečejo na to ali drugo stran. Vsak človek je kakor svet v malem, tako tudi narod

v malem, to je, na njem se pojavljajo dobre in slabe lastnosti naroda.

Ravno tu mora »Slov. Straža« zastaviti svoje delo. Njen namen je, kakor določa § 2. njenih pravil: »Obramba slovenskega življenja potom narodne izobrazbe in gmotne okrepitve ljudstva na krščanskem in narodnem temelju.« To izobraževalno delo se mora raztezati na vse sloje ljudstva, zlasti na tisti stan, ki je v njegovem taboru Slovenija in Jugoslavija, na kmetski in delavski stan. Posebna važnost je polagati na vzgojo volje in zato stoji »Slovenska Straža« na krščanskem temelju, brez kojega ni pravilne vzgoje volje. Treba je vsem, zlasti mladini, vcepiti edino pravo pojmovanje življenja, in to je: Življenje je dolžnost, dolžnost do Boga, dolžnost do samega sebe, dolžnost do bližnjega, zlasti do naroda in domovine. Svoje izobraževalno delo bo »Slov. Straža« vršila v zvezi z drugimi izobraževalnimi organizacijami, ki stojijo na istem krščanskem in narodnem temelju. Kar se tiče gmotne okrepitve ljudstva, pa bo pomagala tam, kjer je slovensko gospodarstvo belj na šibkih nogah, zlasti pa na slovenski narodni meji.

Veliko pozornost in skrb bo »Slov. Straža« morala obrabati slovenskim narodnim manjšinam v inozemstvu, zlasti v Italiji in Avstriji, pa tudi v drugih državah, kjer prebivajo drobci ali vsaj številni člani našega naroda. Izguba vsakega Slovenca pomenja za naš majhen narod občutljivo izgubo. In če se te izgube množijo, je to veliko oslavljenje našega narodnega organizma. Veliki nemški narod gleda s pazljivimi, uprav materinskimi očmi na nemške narodne manjšine, kjerkoli so. Na Nemškem je cela vrsta organizacij, društev in zvez, ki jim je namen proučevati stanje nemških manjšin v raznih državah ter o tem s posebnimi časopisi, listi in knjigami pedučevati nemško ljudstvo v nemški državi; po-

birati denarne prispevke ter z nabranim denarjem podpirati nemške šole, nemške učitelje in nemške knjižnice v inozemstvu; z denarjem podpirati tiste, ki v tujih državah organizirajo nemške manjšine in vršijo nemško manjšinsko delo. Nemcem ni dovolj, da imajo po rodu Nemci v slovanskih državah svoje nemške manjšinske šole, oni bi radi slovenske, češke in poljske otroke spravili v nemške šole ter iz njih napravili nemškutarje, kakor se je to nekdanj godilo v Avstro-Ogrski in Nemčiji.

Kaj pa mi Slovenci storimo za tiste svoje sorojake, ki so pod nemško oblastjo na Koroškem? Kaj mi storimo za naše nesrečne slovenske brate v Italiji? Niti zato se široke množice našega ljudstva ne brigajo, kako gre našim sorojakom v tujih državah, kamoli da bi jim pomagali.

»Slov. Straža« ima pred seboj veliko, hvalevredno in plemenito delo. Obramba slovenskega življenja, kjerkoli živijo Slovenci! Vse naše težnje za napredek slovenskega življenja in za obrambo slovenske narodnosti se bodo vršile v okviru jugoslovanstva, ki mu je najtrdnjša opora naša skupna narodna država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Besede Nj. Vel. kralja: »Hrvatii bodo dalje — Hrvatii, Srbi — Srbi, Slovenci — Slovenci, vsi pa bodo ponosni, da so Jugoslovani«: te besede so za nas geslo in vodilo. V tem smislu »Slov. Straža« na plan! Njene podružnice se naj oživijo, odnosno nove ustanovijo!

*

»Slovenska Straža« v Mariboru. V sredo, 6. marca, je bila ustanovljena mariborska podružnica »Slovenske Straže«. Ustanovno zborovanje v mali dvorani Zadržne banke je vodil predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec, ki je v daljšem govoru raztolmačil namen in način narodno-obrambena dela v sedanjem času tre hkrati pojasnil razloge, zakaj je treba oživiti »Slov. Stražo«. V odbor novoustanovljene mariborske podružnice so bili izvoljeni: prosvetni šef mariborske oblasti dr. Franc Kotnik, prof. dr. Sušnik, šef oblastne finančne

uprave Jernej Božič, prof. dr. Janko Kotnik, oblastno-upravni uradnik dr. Kukman, inž. Lambert Muri in M. Kranjc. V razsodišče so se izvolili: oblastni komisar dr. Leskovar, mestni župan dr. Juvan, ravnatelj bogoslovja kanonik dr. Cukala, monsignor I. Vreže in notar dr.

Bartol. Odbor se je tako konstituiral: predsednik dr. Franc Kotnik, tajnik M. Kranjc, blagajnik Jernej Božič. Oživiljena »Slov. Straža« v Mariboru bo šla na delo ter bo imela nalogo, da daje pobudo za obnovljenje našega obrambnega društva v celi mariborski oblasti.

100 stenskih slik (Tiskarna sv. Cirila v Mariboru).

10 raznobojnih vrtnic (Ivan Jemec, vrtnar, Maribor, Razlagova ulica).

Kdo bo deležen teh daril?

Oni presrečni, ki bodo izžrebani dne 24. marca 1929.

25.000 Din

redne nagrade razdelimo za Velikonoč agitatorjem in naročnikom „Slovenskega Gospodarja“.

Nagrade obsegajo sledeča darila:

Kmetijski stroji in potrebščine:

- 1 komplet železni plug -tvrdka: Ivan Hayny, Maribor, Aleksandrova 41);
- 1 brani in 10 nožev (vinjekov) (tvrdka: Koražija Ivan, Maribor, Aleksandrova cesta 42);
- 1 kletarske potrebščine (tvrdka: Miovič Peter, Maribor, Kopitarjeva ulica);
- 1 konjska vprega (tvrdka: Kravos Ivan, Maribor, Aleksandrova cesta, Slomškov trg 6).

Poljedelske potrebščine:

- 1 vreča travnega semena (M. Bérdajs, trgovec, Maribor);
- 1 vreča deteljnega semena (J. Weiss, trgovec, Maribor);
- 1 vreča galice (Posch Ivan, trgovec, Maribor, Koroška cesta);
- 1 vreča žvepla (Gusel Leopold, trgovec, Maribor, Koroška cesta).

Obleka in obuvale:

- 1 par čevljev (po številki) in štiri pare podplatov (Karo, Maribor, Koroška cesta);
- 1 dežni plašč (po velikosti) (Ornik L., Maribor, Koroška cesta);
- 1 blago za dve ženski obleki (Poš Anton, Maribor, Aleksandrova cesta 27);
- 1 dežnik in 1 par čevljev (Lah Jakob, Maribor, Glavni trg 2);
- 1 blago za 1 moško obleko (Majer Franjo, Maribor, Glavni trg);
- 1 blago za 1 moško obleko (Preac Jakob, Maribor, Gosposka 8);
- 1 izdelana moška obleka (Macun Anton, Maribor, Gosposka 10);
- 10 volnenih ogrinjal (Ivan Trpin, Maribor, Glavni trg 12);
- 6 moških srajc (Pregrad, Trgovski dom v Mariboru, Aleksandrova cesta 25);
- 2 odeji (koca) (Gajšek Martin, Maribor, Glavni trg 14);
- 3 moške klobuke (Auer Anton, Maribor, Vetrinjska ulica);
- 1 blago za obleko (Jančič Karl v Mariboru);
- 1 otroška obleka s čevlji (Turad, Maribor, Aleksandrova cesta).

Gospodinske potrebščine.

- 1 kmetijska lončena peč (s svetniki) (Heričko Pavel v Mariboru);
- 1 karton sladkorja (Miloš Oset, Maribor, Glavni trg);
- 3 kuhinjske posode (Vicek F., Maribor, Glavni trg);
- 3 kuhinjske posode (Andraschitz, Maribor, Koroška cesta);

- 1 sobne svetilke (Kovačič Ivan, Maribor, Koroška cesta);
- 2 lepa stola (Zelenka, Maribor, Ulica 10. oktobra);
- 2 kg fine kave (Jaš in Lesjak, Maribor, Ulica 10. oktobra);
- 1 štok sladkorja (Klanjšek in Penič v Mariboru, Vetrinjska ulica);
- 1 zaboj »Zlatorog«-mila (Zlatorog, Maribor);
- 1 bakreni kotel (tvrdka Weiss, kotlar v Mariboru, Trg Svobode);
- 1 kavni servis za 6 oseb (Ivan Strupi v Celju).

Razno.

- 2 ogledali za kmetijske sobe (»Kristal« v Mariboru);
- »Torpedo«-svetilka za kolo in druge potrebščine (Neger Franc, Maribor, Vetrinjska ulica);
- 1 ljudske potrebščine, milo, krtače i. t. d. »Luna«, Maribor, Aleksandrova);
- 1 ljudske potrebščine (Kormann, Maribor, Gosposka ulica);
- 1 budiljka (Bureš Josip, Maribor, Vetrinjska ulica);
- 1 stenska ura (Jan Ignacij v Mariboru, Grajski trg 4);
- 4 pnevmatike za biciklje (F. Lepoša, zaloga koles, Maribor, ob velikem mostu);

V NAŠI DRŽAVI.

V mestu Pirot v bližini bolgarske meje so se vršila med odposlanci naše države in Bolgarije posvetovanja zaradi ureditve obmejnih odnošajev med našo in bolgarsko državo. Pri tej priliki se je dosegel popoln sporazum radi dvojnih lastnikov.

Jugoslovansko-grška prijateljska pogodba je že sestavljena in bo v kratkem podpisana.

Netranji minister je razpustil nacionalistične organizacije: Orjuno, Hanao (hrvatska nacionalistična organizacija) in Srnao (srbska nacionalistična organizacija).

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Papaž je sprejel te dni slovesno zastopnike raznih držav. Pri tej priliki se je zahvalil zastopnikom, ker so poročali točno svojim vladam glede rešitve rimskega vprašanja in so na ta način pri-

Kdo pride v poštev pri žrebanju?

1. Agitatorji »Slovenskega Gospodarja« za vse tekom leta 1928 in 1929 dobljene naročnike in sicer za vsakega posebej, ki je plačal vsaj polletno naročnino. Njihov imenik in število imamo pripravljeno.

2. Naročniki »Slovenskega Gospodarja«, ki imajo plačano naročnino naprej vsaj do 1. julija 1929. Oni, katerim naročnina preje poteče, naj jo hitro obnovijo in plačajo vsaj toliko, da bo naročnina znašala do dne 1. julija 1929.

Tudi novi naročniki, četudi le četrtletni, ki plačajo vsaj 9 dinarjev za drugo četrtletje 1929, pridejo v poštev.

Nikomur pa se ni treba prijavljati za žrebanje, ker imamo itak seznam sam!

Kdaj objavimo imena izžrebanih? V velikonočni številki, ki bo imela poleg rednih slik še posebno velikonočno prilogo Januša Goleca, bodo objavljena vsa imena izžrebanih.

Zato se naj čimpreje vsaka hiša naroči na »Slovenskega Gospodarja«!

Kako naročiš?

Na vsaki pošti imajo prazne položnice. Stane 25 par. Napiši jo kakor vsako drugo položnico, dostavi le še čekovno številko »Slovenskega Gospodarja« — 10.603. Kdor pa tega ne zna, ali mu tega pošta ne pokaže, naj pošlje naročnino po poštni nakaznici. Najbolje je denar naprej poslati, ker se tedaj začne takoj redno pošiljati »Slovenski Gospodar« in si prav gotovo takoj v seznamu onih, ki pridejo v poštev pri žrebanju!

Da bo vesela Velika noč, naročite si »Slovenskega Gospodarja«!

pomogli, da se je javno mnenje celega sveta zavzelo za rešitev. Posebno je še naglasil sv. Oče, da je bil ta sprejem zastopnikov njegov najsrečnejši, kar jih je imel na papeškem prestolu.

Predsednik čehoslovaške republike Masaryk, ki je obhajal te dni 79letnico. Rodil se je 7. 3. 1850.